

DOMOVINA

Izkaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1-krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Papež Pij X.

V torek dopoldne se je raznesla po Rimu vesela vest, da je naslednik velikemu Leonu XIII. izvoljen. Po šestkratni brezuspešni volitvi se je združila dvetretjinska večina glasov na beneškega patrijarha kardinala Jožefa Sarto. Izvoljenec je volitev sprejel in si nadel ime Pij X. Rimska cerkev je dobila papeža.

Pij X. se je rodil 2. junija l. 1834 v Riese na Beneškem in je takorekoč rojen Avstrijec, ker je bila Beneška takrat še pod Avstrijo. Izobraževal se je v Trevisu, potem pa v Padovi. Govori samo italijanski. Z dvajsetim letom je bil posvečen. Do leta 1875 je kaplanoval in župnikoval po raznih krajih Beneškega. Potem je postal škofijski kancelar in vodja semenišča v Trevisu. Leta 1884 je bil imenovan za škofa v Mantovi. Nadškofom in beneškim patrijarhom je bil imenovan dne 15. junija l. 1893. Par dni prej je bil imenovan kardinalom.

Sedanji papež je torej služil prav od spodaj navzgor. Pij X. je sin kmetske rodbine in je najstarejši med osmimi otroci svojih staršev. Mati mu še živi in ravno tako vseh šest sester in brat. Tri sestre so omožene, prva z nekim krojačem, druga z majhnim trgovcem, tretja ima na svojem domu krčmo in trafiko. Tri sestre so neomožene in žive z materjo skupaj v Benetkah. Brat ima restavracijo v Mantovi.

Novoizvoljeni papež je bil na dosedanjem svojem mestu v Benetkah jako priljubljen. Posebno hvalijo njegovo usmiljeno srce do revežev in jetnikov. Obenem pa tudi poudarjajo, da je na glasu kot mož izrednih zmožnosti. Dosedaj je deloval skoraj izključno le na cerkvenem polju in zato se nadejajo, da bo zaželjeni „cerkveni“ papež, ki bo v prvi vrsti nadaljeval delo Le-

ona XIII. v cerkvi sami. Iz posebne naklonjenosti, ki jo je vedno kazal nasproti nižjim slojem, za ključujejo, da bo nadaljeval tudi socialno delo svojega prednika.

In še nekaj je posebnega zanimanja vredno. Ko je bil škof Sarto imenovan beneškim patrijarhom niste bili sv. stolica in italijanska vlada ravno v najboljših medsebojnih odnosih. Laška vlada si je lastila pravico imenovanja škofa in patrijarha beneškega, češ, da ji je Avstrija z odstopom Benetk odstopila tudi to pravico. Vsled tega razpora ni vlada dolgo časa hotela priznati novega patrijarha. Končno se je po dolgem pogajanju doseglo sporazumljenje. Ta razpor med vlado in sv. stolico pa nikakor ni bil povod, da ne bi bil novi patrijarh dober prijatelj italijanske vladarske rodbine. Pripoveduje se, da je bil eden izmed onih redkih kardinalov, ki so osebno znani z italijanskim kraljem.

Izvolitev kardinala Jožefa Sarto cerkvenih krogov ni iznenadila, kajti pripoveduje se, da ga je celo Leon XIII. sam smatral za vrednega, da ga nasleduje na prestolu sv. Petra. Rekel mu je, da ima vse lastnosti za papeža. Ko se je Sarto izgovarjal, da bi bila ta naloga pretežka zanj, mu je odgovoril Leon XIII., da bi vsled svojih lastnosti mnogo koristil cerkvi. Ko je kardinal Sarto prišel v konklave, je dejal nadškof iz Ferrare: „To je naš sv. oče!“ Pij X. sam ni mislil, da bo izvoljen, kajti ko mu je neki prijatelj ob odhodu iz Benetk voščil srečo, mu je odgovoril, da je vzel vožnji listek tja insem. Iznenadila pa je izvolitev kardinala Sarto različne vlade, ki so se potegovale za druge kardinale, Rampollo, Oreglio, Agliardijsa itd. Proticerkveni časopisi trdijo, da je bil kardinal Sarto izvoljen papežem vsled svoje dobrodušnosti, da bodo vsled tega

dosedanji cerkveni velikaši tem lažje nadaljevali dosedaj običajno politiko. Z druge strani se zopet zatrjuje, da Rampolla ne bo državni tajnik novega papeža, temveč nekdanji nuncij na dunajskem dvoru, kardinal Agliardi.

Za nas Slované je v prvi vrsti pomembno, kake misli je Pij X. glede naših odnosov na pram rimski stolici. Nadejati se je, da bo stopal po stopinjah Leona XIII., kateremu je marsikateri njegov in naš nasprotnik predbacival preveliko ljubezen do Slovanov in njihovih pravic v cerkvi. Upajmo, da nam bo Pij X. dal, kar nam Leon XIII. ni še mogel dati, saj je bil kot beneški patrijarh obenem „primas Dalmacije“, slovanske Dalmacije, domovine in še sedanje trdnjave slovanskega bogoslužja.

Razmere pri ptujskem sodišču.

Zadnji članek glede razmer pri ptujskem sodišču, ki ga je prinesla „Domovina“, je zadel ptujsko gospodo precej občutno v živo meso.

„Ptujčanka“ je prinesla v zadnji številki odgovor, ki je gotovo, če ne sestavljen, vsaj inspiriran od enega izmed prizadetih gospodov. V tem članku se med drugim trdi: „Mi moramo zagotoviti, da se naši gospodje sodniki strogo drže obstoječih jezikovnih predpisov in da ne sme biti v nemškem (!) Ptujju drugih napisov napravljenih, kakor nemških.“

Ta trditev je debela laž. Nobeden izmed teh sodnikov se ne drži strogo jezikovnih predpisov proti slovenskim strankam, če imajo te brez slovenskega odvetnika kaj v uradu opraviti. Od tod pa tudi izvira, da nobeno sodišče toliko ponesrečenih, da ne rabimo drugačnega izraza, razsodb in sklepov ne izda, kakor ravno ptujsko

LISTEK.

Čari.

Maloruski spisal Marko Vovčok.

I.

Živel je stari Kozak Zadorožko z ženo. Bog jima je dal sina in odgojila sta ga kakor sokola. Kako krasen Kozak je to zrastel. Kakšen je bil na konju v orožju in v vedenju, rekel bi viteški! A doma je bil proti vsem iskren. Očeta in mater je spoštoval. Stara sta se ga veselila in hvalila Boga.

Doživel je svoje življenje stari Zadorožko in Bog ga je pozval k sebi. Blagoslovil je ženo in sina, zapovedal jima, naj ne tugujeta, in zapal za večnost.

— Ne jokaj, mati! — je tešil Timoš staro mater.

— Dragi moj otrok, kako naj vstavim solze, če mi same iz oči vro? Z njim sem svojo mladost preživela, in sedaj mi je sojeno, da na stare dni osirotim. Kamorkoli pogledam, naj bo po hiši, po vrtu ali po dvorišču, vselej se njega spomnim.

— Meni je čas, da grem na delo, mati, reče Timoš. — Spremiti Vas hočem do sosedne Hane, da se tu ne mučite.

— Dobro, sokol moj jasni! Pojdiva k Hani.

Hana je bila, kakor ona, tudi vdova; imela je hčerko edinico, zvali so jo Himo. Bila je krasna deklica, polna ko roža. Hima je odrastla skupaj s Timošem kakor sestra z bratom; skupaj sta se igrala, skupaj skakala, vse skupaj, vse lepo med seboj, in tako sta odrastla, verno se ljubeča.

Kadar se je zgodilo, da Timoš ni videl cel dan deklice, mu ni bilo nič prav; a ona je tudi preplakala solze, če ni videla črnookega mladeniča. Stari so dopustili:

— Naj se — so govorili — otroci ljubijo; morebiti ju bo gospod nekoč zvezal. Imeli bomo svatove.

Jeli bilo malo mladeničev, ki so hodili za Himo? Kakor je prišla na vrata, že so prišli, a ponosna deklica je šla mimo njih, niti očesa ni na nobenega obrnila. Njej je bil v mislih samo Timoš, njega pričakuje jutraj in zvečer.

II.

Brez nesreče ni na svetu; tudi Hime ni minila zla ura. Timoša ni bilo en večer, tudi drugi ne in tretji ne. Hima ni spala, nego hodila je po vrtu, gazila dišeče cvetje, ki ga je sama sadila in polivala; ni ji bilo mar za to, ker ji je velika tuga obvezala srce.

Začelo se je svitati, Timoš je šel po ulici, ravno proti svojemu domu, vesel.

Prišla je ona iz hiše in mu vstavila pot.

— Povej mi samo eno besedo — je rekla. Niti včeraj niti predvčerajšnjim te ni bilo. Če si me pozabil, povej po resnici!

— Oj deklica — je rekel Timoš, — kako si me užalostila! Moram ti priznati, da ne bova nikoli svoja.

— Nikoli? Si-li našel drugo deklico, lepšo od mene? Te-li ona ljubi, kakor jaz? Povej mi, katera je?

— Ne jezi se na njo, Hima; to je tiha in dobra duša. Tudi sirota je.

— To je Olena Bordarovna! Ona? Torej k nje hodiš ti vsak večer? Jaz sem izplakala svoje oči, svet mi ni več ljub, a ti njo ljubiš! A kaj, menda misliš, da jo bodeš vzela?

— V nedeljo pošljem snuboke.

— Zakaj tako hitro? Morebiti ne boš srečen? — Poslušaj Timoš, zapusti mojo tekmovalko, če ne se boš večno kesal!

— Zakaj naj jo zapustim? Zastonj izgubljaš besede. Ne bom izdal deklice, dokler bodem živ, dokler bode solnce svetilo!

— Nočeš je zapustiti? Premisli, Timoš, in potem povej: je-li nočeš pustiti?

— Naj se mi oči zasipljejo z vročim peskom, če jo pustim!

— Bodemo videli.

Zginila je v hišo.

— Vražja deklica! — je spregovoril Timoš in se težko zamislil. In pride mu na misel

okrajno sodišče. Dokaz temu so različne interpelacije, ki so bile od naših državnih poslancev v državnem zboru stavljene.

Na te interpelacije so odgovori popolnoma izostali. To je kaj lahko razumljivo, saj nimamo že dolgo pravega justičnega ministra, sekcijški šefi in drugi ministerijalni uradniki pa nimajo odgovornosti nasproti državnemu zboru. Za kulisami pa simpatizirajo z uradniki, ki niso slovensčine nič ali nepopolno zmožni. Nižji uradniki smatrajo ta molk kot priznanje svojega strankarskega postopanja in ravna jo še tem brezbriznejše. Dokaz temu sledeči slučaj iz kazenskega oddelka.

Marija Klasinc v Spodnjih Jablanih gospodinja na majhnem posestvu svojega očeta. Imela je nekaj kur, ki so ji bile vse zaporedoma ukradene. Zadnje kuro je ukradel njen brat, oziroma njena svakinja Alojzija Klasinc, kmetica v Spodnjih Jablanih. Marija je začela svojo svakinjo dolžiti te tatvine. Alojzija je imela toliko drznosti in hudobnosti, da je šla radi te obdolžitve, ki je bila popolnoma resnična, tožiti h kazenski sodnji. Tožbo ji je sestavil znani dr. Jelovšek pl. Fichtenau, kakor se glasi njegovo ime, in h kateremu pridejo samo nemčurji in nekateri Slovenci dvomljivega značaja. Ali se je Alojzija Klasinc zanašala na jezikovno nesposobnost kazenskega sodnika, ni znano. Faktum je, da je njen zastopnik dr. Jellouschegg vložil ovadbo v nemškem jeziku in da se je tudi v tem jeziku obravnavalo, dasi ne zna ne ena ne druga ženska nemščine. Marija Klasinc je šla brez zagovornika k razpravi in bila obsojena na osem dni zavora, ker se sodnik dr. Torggler ni oziral na dokaz resnice, bodisi ker jezika ni razumel, bodisi iz drugih vzrokov, ki se lažje domnevajo, kakor razložijo. Faktum je, da sta si dr. Torggler in dr. pl. Fichtenau osebna prijatelja in da sta obadva istega političnega mišljenja.

Ta kazen je bila krivična, kajti Marija Klasinc je bila nedolžna.

Po prestani kazni je prišla Marija Klasinc k slovenskemu odvetniku ter mu zadevo obrazložila. Ta je prosil za obnovo kazenskega postopanja, ki se je dovolila. Šele sedaj so se sprejeli in pripustili tisti dokazi resnice, ki bi se morali že prej izvršiti. Uspeh teh dokazov je bil, da je bil brat Marije Klasinc kakor tudi njegova žena Alojzija Klasinc obsojena radi tatvine kokoši, vsak na tri dni zavora, dočim je bila Marija Klasinc oproščena — seveda po prestani kazni!

Sedaj pa vprašamo: Kdo je odgovoren za to krivično sodbo? Mar ni odgovoren tisti gospod Torggler, o katerem je „Štajerc“ kakor po navadi lagal, da zna dobro slovenski? Mar to ni tisti gospod dr. Torggler, ki je sin nadsvetnika v Gradcu in ki je po svojem prihodu lazil

okrog učiteljev okoliške šole v Ptuj ter prosjačil, naj ga za majhen denar poučujejo v slovenskem jeziku, kar so pa ti odklonili. Čast jim! Mar ni odgovoren za to krivično obsodbo Marije Klasinc predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, ki dopušča, da taki nezmožni sodniki v Ptuj poslujejo? Mar za take krivične sodbe ni odgovoren grof Gleispach, ki nastavlja samo svoje nemške kurzistovske protežirance, slovenske domačine pa odriva?

Ta slučaj smo navedli danes, da si ga „Ptujčanka“ in „Štajerc“ zapišeta za ušesa. Prihodnjič pa drugih takih slučajev. Slovenskim strankam svetujemo, naj ne hodijo brez slovenskih odvetnikov k ptujskemu sodišču, pa naj bodo tožitelji ali pa toženci.

Rojakom v prevdarek.

Smelo se upamo trditi, da Slovenci v nobenem tujem mestu, ne le v Avstriji, ampak sploh na celem božjem svetu niso do novejšega časa ponižnejše in boječnejše nastopali, nego v Gradcu, v drugem največjem slovenskem mestu.

To obnašanje pa ni bilo našemu narodu niti v korist niti v čast. Kako spoštovanje in mnenje pa morajo tudi imeti nasprotniki o nas, če vidijo, kako se povsod v javnosti boječe sramujemo celo svojega materinega jezika. Imel sem večkrat priliko opazovati tudi bolj olikane Slovence, kako so kar prenehali z domačo govorico, če jih je le kak cestni pometlač radovedno pogledal. Ni treba komu posebno ostrega vida, da ne bi tako rekoč kar čutil, kako globoko nas Slovenci zaničujejo graški Nemci. „Windische Kriecher, Feiglinge, Duckmäuser“, takih in enakih izrazov kar dežuje po cestah, uradih, gostilnicah in drugod. In vse te žalostne razmere smo, kakor sem rekel, deloma sami zakrivali s svojim brezprimerno boječim nastopanjem.

Nemški narod je že po naravi tako brezobziren in egoističen, da se ga morejo manjši narodi le z enako brezobzirnostjo in največjo energijo ubraniti. So pa nekateri Slovenci, in sicer ne samo kaki „Beschwichigungshofräte“, ki menijo, da je prizanesljivost in odnehanje pametno in — diplomatično. A kaj še! Ničesar Nemec bolj ne zaničuje, kakor malosrčnega nasprotnika, ki se ne upa vizirja odpreti. In prav ima!

Poglejmo le naše brate Čehe. Kaj so že vse dosegli s svojim neizprosnim nastopanjem in kaj smo mi dosegli s svojo diplomatičnostjo! Danes so Čehi odločilni faktor v Avstriji. Vse se jih boji od ministrskega predsednika pa do zadnjega nemškega poslanca najbolj irredentske barve. A tudi spoštujejo in občudujejo jih danes taisti njihovi nasprotniki. Stari, neslani dunajski dovtipi o „pemskih Venceljnih“ kar nočejo Nemcem

več iz ust. Pametnejši velikonemški politiki celo svetujejo svojim avstrijskim bratom, naj se zlepa spravijo s Čehi, ker jim inace more še hujša presti. Enak strah in spoštovanje imajo Nemci tudi do Ogrov. Koliko krivic so le-ti že priznali sedmograškemu Nemcem in vendar so ostali v očeh mamke Germanije še vedno „viteški narod“. Mi Slovenci pa, ki se niti v sanjah nikdar nismo upali Nemcu skriviti lasa, moramo mirno prenašati, kako nas pitajo nasprotniki z najostudnejšimi izrazi zaničevanja. Kedaj nas bo srečala pamet, kedaj bomo že vendar odložili svojo ovčjo potrpežljivost? Vsaj nam še davno ni treba izzivati nasprotnika in si prizadevati nalik ljubljanskim Nemcem, z arogantnim nastopanjem za vsako ceno si priboriti venca (?) narodnega mučeništva. Zadostovalo bi, da se vsaj ne sramujemo javno pokazati svoje narodne zavesti.

Nad 20.000 nas je Slovencev v Gradcu, torej bi že lahko malo bolj čvrsto in možato nastopili. Kje pa je kaka oblast na svetu, ki bi nam mogla prepovedati javno občevati v materinskem jeziku! Kje je oblast, ki bi nam mogla prepovedati pohajati narodna društva! Bodi Slovenec delavec ali obrtnik, trgovec ali uradnik, nobenemu ni treba skrivati svojega narodnega prepričanja.

Smešna je trditev, da bi potem slaba predla temu ali onemu Slovincu, ki je nemški kruh. Ne le eden, sto in sto Nemcev mi je že hvalilo Slovence kot inteligentne, spretno in vztrajne moči. Nemški industrijalec in obrtnik sta prepraktična, da bi iz puhlega narodnega fanatizma odpustila ceneje slovenske moči in si naročila neprimerno dražje nemške. Tudi leži Gradec še preveč daleč od „rajha“, da bi bil tako neodvisen od slovenskih konzumentov. Koliko blaga se razpeča iz srednjega in gornjega Štajarskega po slovenskih krajih! Tako zatelebani pa niso pravi Nemci kakor tista nemškutarska svojat po spodnještajarskih mestih, da bi si iz golega narodnega sovraštva polagoma sami sebi izkopavali kredit pri nenemških odjemalcih. Tudi ve vsak količkaj razsodni Nemec, kako težko je inteligentnemu človeku zatajiti svojo narodnost. Pošten Nemec ne bo zameril Slovincu, ako le-ta ne bode skrival svojega narodnega prepričanja. Ravno narobe. Še v gajala mu bode njegova značajnost in odkritosrčnost.

Sicer se pa je tudi graškim meščanom vohče že precej ohladila tista svetovnoznana nemškoradikalna kri. Izprevideli so, kam je zabredla mestna občina vsled slepega vsenemškega fanatizma. Bridko se še vedno spominjajo, kolikokrat in kako so se jim že otepavali nesrečni dogodki za Badenijeve vlade.

Skraini in obenem tudi ugoden čas je torej res za nas slovenske Gradčane, da se že prebu-

Olena, ki je bila tako krasna, kakor jasna zora, pokorna in tiha, kakor siva golobica. Spomnil se je nanjo in vzdiknil:

— Naj ne poznam miru, če te izdam, moja grlica!

III.

Odločil se je, v nedeljo poslati snuboke. Zgodaj se je začel z materjo posvetovati:

— Mati, je rekel, zaljubil sem se v deklico in jo hočem vzeti. Blagoslovite me!

— Naj te Bog blagoslovi, moj sin! Oženi se, moj sokol! A katero hočeš vzeti? Himo?

— Ne mati, Oleno Bordarovno.

— Oleno? A jaz sem se nadejala, da vza meš Himo. Krasna deklica je in mene spoštuje. Ali kaj govorim: če hočeš Oleno, vzemi jo; meni bo vsaka sinaha draga, če bode tebe ljubila, moj sin!

Poslali so snuboke in zaročili mlada.

Začula je o tem stara Hana in je rekla svoji hčeri:

— Glej, hčerka, ni bilo sojeno, da bodeš Timoševo žena. Ali jaz sem mislila, da vaju bodo v jeseni poročili.

— A kaj je na svetu gotovo, mati? je odgovorila turobno Hima.

— Ne žaluj, hčerka! Tudi za tebe se najde lepši. Ti si še hvala Bogu mlada in krasna, kakor jabolko.

Zvečer je šel Timoš k svoji deklici. Vesel je bil in zadovoljen, tudi svet mu je lep; a glej, pred njega je stopila Hima, mrka, blede, in vprašala:

— Joli bodeš pustil, ali ne?

In on se je komaj osvestil in odgovoril:

— Bog s teboj, nerazumna deklica! Ali ne veš, da sem se že zaročil?

— Je-li ne bodeš pustil, te vprašam?

— Rajši bi umrl, nego brez nje živel.

— Je-li to tvoja zadnja beseda?

— Zadnja. Ne pustim je.

Drugi dan je prosila Hima mater:

— Mati, naj grem k teti v goste.

Teta je živela v drugi vasi, a ne daleč.

— Pojdi hčerka, pojdi, morebiti si utešiš svoje srcece.

Spremila je hčerko do vrat.

Ali Hima ni šla k teti, ampak v divjo šumo, kjer je vedela za drugo teto. Videla je ni nikoli, ali slišala je, da živi v tej šumi stara čarovnica. Te je sedaj potrebovala Hima.

Prišla je v šumo; zelena, je gosta, ne moreš ji skozi pogledati, temno je v njej. Ozrla se je in solnce je stalo že nizko, nebo je začelo rumeneti.

Hodila je po šumi in poslušala. Če je hodila dolgo ali ne, tega ni vedela niti sama. Kar zagleda dva brasta in med njima sedi stara žena.

Himi se je zmračilo pred očmi in čarovnica je vprašala:

— Po kaj si prišla, draga deklica, tako mlada in tako krasna?

— K Vam sem prišla, da mi pomorete.

Povedala ji je nesrečo.

In čarovnica je rekla:

— Če hočeš, jaz te naučim.

— Naučite me — zaprosi Hima.

Čarovnica vzame nož in nekako začarano pero.

— Daj mi levo roko, deklica.

Ona jo je dala.

Ko se je zablisnil ostrí nož, je kapnila rdeča kri iz prsta. Čarovnica je namočila pero v kri in spregovorila:

— No sedaj pojdi. Kar boš hotela, to boš storila s svojim sovražnikom.

Hima je šla iz šume.

Solnce je že zahajalo. Hima je čutila v sebi nadčloveško moč. Spremenila se je v lastovico in letela. Priletela je do vasi in že je bil večer. Lastovica se je spustila na zemljo in se spremenila v staro ženo ter obstala pod Oleninim oknom. Gledala je: Olena je sedela med tovarišicami, kakor polna roža, krasna in nakitena. In mlade tovarišice so rojile okolu nje, kakor zlate čebelice; posedle so okolu mize, in Olena na čelu vseh.

Pogledala jih je Hima, in srce se ji je prevrnilo.

dimo iz narodne zaspanosti. Dajmo dober vzgled in moralčno podporo tisočnim Slovincem, ki prihajajo vsako leto iz vseh slovenskih pokrajin v štajarsko metropolo. 99 odstotkov se jih vedno izneveri našemu narodu in to le vsled naše brezbrzičnosti. S tresočimi koleno in šklepetajočimi zobmi pride Slovenec sem v Gradec. In ni čudno! Tolikokrat je že čital ali slišal, kako huda prede tukaj Slovincu in kako slovenožrci so Gradčani. Kaj čuda, ako se mu narodna zavest zmehča kakor vosek. Izginiti mu mora pa popolnoma, ko vidi, kako klavirno ulogo igrajo v resnici njegovi rojaki. Društveno življenje slovensko v Gradcu še skoraj iz poveljev ni prišlo. Društvi „Naprej“ in „Domovina“ — o drugih ne morem niti govoriti — imata v primeri z 20 000 graških Slovencev tako smešno neznatno število članov, da se lahko Slovenci v dno duše sramujejo. Pa še med temi je dosti „modernih“ (sit venia verbo) Slovencev, ki so prepričani, da so že „domovino rešili“, če plačajo prvega 30 novčičev, krono ali pa celo — goldinar člana rine, se pa sicer celi mesec še ne zmenijo za društvo. In vendar, kakega pomena bi bila lahko narodna društva za okrepilo slovenskega življa v Gradcu!

Slovenci bi se med seboj spoznavali, izprevideli bi, da nas je res impozantno število in rastla bi narodna zavest, narodni ponos. Novodošli rojaki bi se ne čutili več osamljene, saj bi jih bratske roke takoj gostoljubno sprejele in jim v sili tudi radovoljno pomagale. Seveda bi društva ne smela več životariti, ampak — živeti.

Slovenci smo ljudje, ki se drug drugega sramujemo. Zakaj je vse to pri Čehih drugače? Videl sem na lastne oči, kako se je češki uradnik javno na ulici prijazno pomenkoval s slovaškim piskrovezcom in se slednjič s krepkim „Na zdar“ ločil od njega. To pač ni bilo nič smešnega, niti ponižujočega. Vsaj v tujini bi ne smelo biti v narodnem oziru nobenega stanovskega razločka med nami.

Društva morajo živeti in se krepko gibati. Treba nam je graškim Slovincem manj večjih in več manjših veselice in zabav, ki bi se dale z manjšimi stroški prirejati. Vsakega odiranja, četudi v narodne svrhe, se je na veselice strogo izogibati. Namen veselice naj ne bode, da si pridobi društvo toliko in toliko dobička, temveč, da se ponudi tudi manj premožnim Slovincem mnogo prijetne, cene zabave med domačimi ljudmi, med rojaki. Celotno gledališke igre, zvezane s tamburanjem, petjem in prosto zabavo bi se lahko prirejele proti nizki vstopnini, kakor je to pokazalo društvo „Domovina“ z uprizoritvijo burke „Doktor Vseznal in njegov sluga“ kot prve slovenske predstave v Gradcu. V poletnem času prirejali bi se pa skupni nedeljski izleti v krasno okolico. Izletom slovenskih društev bi se

gotovo čimdalje več udeležnikov pridruževalo in to tem rajši, ker bi za zabavo lahko skrbeli manjši pevski in tamburaški zbori. Prvi korak je že narejen. Napravilo ga je zopet društvo „Domovina“. Društvo je priredilo izlet na Ries, ki se je imenitno obnesel. Želeti je, da bi društvo prav pogosto priredilo take skupne izlete. Na celotni poti nismo doživeli niti najmanjšega izzivanja in vse se je izvršilo gladkim potom. Nasprotno. Obilno ploskanje mnogobrojnega nemškega občinstva je pričalo, kako zelo jim je ugajala naša pesem. Dal Bog, da bi mlado društvo šlo vedno tako neustrašeno dalje. Led je prebit, prvi korak storjen, in to je mnogo. Imel bi le še eno iskreno željo, da bi se tudi društvo „Naprej“ začelo živahneje gibati in prirejati podobne izlete!

Prepričan sem, da ogromna večina Slovincov v Gradcu niti ne ve, da eksistuje sploh kako društveno življenje v glavnem mestu Štajarske. In kako naj tudi ve, ko nobeden ne bere slovenskih časopisov in nobeden celo leto in dan nikjer ne sliši slovenske besede. Po omenjenih društvenih manjših veselice in izletih, na katerih bi seveda vsi udeležniki morali le slovenski govoriti, bi pa sčasoma vendar tudi širji sloji graških Slovencev izvedeli za naša društva in se začeli zanimati za narodno gibanje. Seveda vsaj nekaj prave požrtvovalnosti moramo graški Slovenci že pokazati, če hočemo iti sploh naprej. Imeti na mesec ali na leto toliko in toliko dohodkov, od teh vreči par kronic „domu na altar“, potem se pa vleči na „medvedovo kožo“, in se pustiti zmerjati „narodnega prvaka“, to je lahka, komodna stvar. Kamen sprožiti na vrhu hriba, to tudi ni posebno težka stvar. — Nemci menda niti ne vedo, da žive tudi Čehi v Gradcu in vendar so nam ti v vsakem oziru že daleč naprej. Imajo telovadno društvo, prirejajo pridno izlete, zabave in celo igre. Slovenci pa, ki nas je gotovo 40 krat toliko, moramo seveda — dremati. Neumevno res, ko pa baje store vsi Slovenci svojo dolžnost.

Hm! Če bi bilo le res!

Celjske in štajarske novice.

(Vabilo) k izvenrednemu občnemu zboru „Celjskega Sokola“ dne 8. avgusta t. l., ob pol 9. uri zvečer v čitalniški dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Spored: 1. Sprememba pravil. 2. Slučajnosti. Odbor.

(Celjska narodna godba) priredi v soboto 15. t. m. na dvorišču „Narodnega doma“ v Celju koncert z obsežnim in izbranim vspešdom. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina je 30 vinarjev. Podporniki godbe so vstopnine prosti. Natančni vspešdom se objavi pozneje. Odbor.

(Sodne neprilike.) Ko sem bil pred tednom dni v Gotovljah, mi pokažeta dva delavca neko razsodbo, ki je pa bila v nemščini spisana. Dobil sta vsak en eksemplar obsodbe ter me prosila, da jima raztolmačim vsebino, kar sem tudi storil. Obenem sem pa nasvetoval, da obsodbo nazaj pošljeta, kar sta mi tudi obljubila in mislim, da sta tudi storila, češ, da je ne razumeta. Podpisan je bil pa sodni tajnik Markhl. Ker sem ravno čital v „Domovini“ sličico o njem, prosim, porabite tudi slučaj, kako se ljudi obsoja, ne da bi imeli pojma o svoji obsodbi. Dotičnik je namreč res mislil, da je oproščen, ker ni pričakoval obsodbe ter živel dva dni v tej zmoti, dokler ni naposled slučajno na mene naletel. Če se pomisli čas, katerega se izgubi, da se razsodba dvakrat piše, najprej nemški, potem slovenski, drugič nepotrebno delo pri pošti in pa neprijetnosti, katere ima prejemnik razsodbe, ker si mora šele tolmača iskati, katerega pa pri nas ne najde tako lahko, kar se vidi iz tega, da 2 dni ni vedel, kaj ima v roki, človeka res nevolja obide, če ne več. Proč s takimi uradniki in ne smete poprej mirovati, da jih spravimo. — Druga sličica: Eden izmed naših delavcev ima zapuščinsko razpravo v Rogatcu. Povedal mi je, da je pred kratkim časom že enkrat pozvan tja tudi prišel iz Ptuj v Rogatec sedem ur daleč. A ko pride tja, se mu reče, da danes ni razprave, ker so pozabili tudi drugim dostaviti pozive k razpravi. Dotični siromak je izgubil en dan in ne samo, da nič zaslužil, ampak še imel izdatne stroške, ker si je moral zaradi bolehnice žene najeti voz. Kdo mu jih bode povrnil? Ko je vprašal nekega odvetnika, če se ne more prisiliti, da mu jih sodnija, ki jih je zakrivila, povrne, je isti rekel, da se sodnije ne da tožiti. Naši spodnještajarski nemški sodniki se morajo pač bolj za politiko brigati, kakor za vestno uradovanje. Ko bi pač hotel Körber to izvedeti!

(Hitrost c. kr. pošte) je včasih v resnici takšna, da je človek kar pojmiti ne more. Tako je n. pr. oddalo več udeležencev veselice pri „Cestnem Jožeku“ razglednice, naslovljene v Celje, v poštni nabiralnik na šentjurskem kolodvoru. To je bilo v nedejo zvečer. In čujte in strmite nad hitrostjo c. kr. pošte — razglednic v torek zvečer še ni bilo v Celje. Torej iz Št. Jurija, od koder se pride v dveh urah brez vsakega napora v Celje, rabijo poštne pošiljke več kot dva dneva. Radovedni smo, kaj je neki krivo tej polževi počasnosti c. kr. pošte. Morda slovenski naslovi? V dobi enakopravnosti vseh jezikov v Avstriji je kaj takega prav lahko umljivo!

(Jezikovne razmere pri celjskem okrožnem sodišču) Dolgo časa smo se pritoževali, da nam prihajajo od tukajšnjega okrožnega sodišča skoraj vse razsodbe v naših tiskovnih zadevah edino le v nemškem jeziku. Ker nam vračanje

Šla je v hišo; pozdravili so jo vsi in vprašali: odkod? A ona je odprla okno, vzdignila sredi sobe roko in rekla:

— Poleti, ti mlada, kakor ptica, in ve druge zanjo! Letajte in cvrčite!

Kakor je izustila te čarovniške besede, so poletele vse skozi okno, ena za drugo. Olena jih je peljala.

5.

Koliko je bilo joka, govora in straha po vsej vasi.

Deklic ni! Izginile so, kakor bi jih zemlja požrla! Timoš je hodil okolu, od tuge se ni mogel nikjer umiriti; šel je iz ene ulice v drugo, in Hima stoji na vratih; on jo je pogledal in zaslutil njen čar.

— Vražja deklica, — je rekel, — prerokovala si mi zlo! Dal Bog, da ne dočakaš nikoli vesele ure!

Minilo je leto.

Nekoč je Timoša prosila mati:

— Moj sin! Oženi se, moj golob! Zakaj pri meni veniš? Razveseli mene starko, da doživim v veselju, hvaleč Boga in tebe, moje dete!

— Stara moja mati! Težko mi je, oženiti se. Ne najdem druge tovarišice, kakoršno sem nekda imel.

— Vzemimo Himo, sin! To je dobra deklica, in kako mene spoštuje! Obdaril jo je Bog z vso srečo! Pa tudi tebe ljubi!

— To je moja največja sovražnica! Ona me je storila nesrečnega.

— O moj dragi sin! Kaj se tega spominjaš! Vse je božja volja! Kar ti je rekla deklica v žalosti, zaradi tega se ni to zgodilo, marveč ti je bilo sojeno.

Začela ga je pregovarjati s solzami in naposled ga je pregovorila. Kozak je privolil, izprosil si Himo in se z njo oženil.

Dočakala je stara sinova in ni se mogla na njej naveseliti: Tako je bila poslušna. Neprestano se je vrtela okolu Timoša, ni ga puščala iz oči, čeprav je bil vedno mrk in temen.

VI.

Sedela sta nekoč v vrtu. Ona mu je gledala v oči, a on je povsili glavo. V tem sta začela cvrčanje. Pogledala sta in nad njunima glavama so se vile ptičice, a ena je krožila višje od drugih nad Timošem.

Žena ga je prišla za roke:

— Ustreliti to ptico, Timoš, mu je rekla in obledela.

— O zakaj naj jo ustrelim to nedolžno ptičico?

— Ustreliti jo Timoš! Ustreliti dragi moj, ga je prosila ona.

— Ne ustrelim je; škoda je, da govoriš.

— Nočeš? Ti se ne brigaš za to, česar te prosi žena, ker je ne ljubiš! — je spregovorila Hima, in solza mu je padla na roko in ga palila kakor ogenj.

— O žena, je rekel Timoš, ti imaš ognjene solze!

— Ker so gorke, Timoš! Ali sem jih malo izplakala?

In zopet ga je začela prositi, naj ustreliti ptičico. No, on je ni poslušal.

— Pojdi, je rekel, — pojdi, zli in lahko-umni stvor!

Ona se je obrnila in odšla.

In ptičica se je vedno nižje spuščala k njemu. Timoš se je čudil, tako mu je bila mila ta ptičica, da ni niti oči od nje obrnil. Spomnil se je nečesa in solze so mu prišle v oči. Padel je na zemljo in jo orosil s svojimi solzami. Začul je, kako nekaj šumi. Črni gavran je razpršil ptičice in poganjal najkrasnejšo. Timoš je skočil ves iz sebe, zagrabil puško in ustrelil gavrana; a to ni bil gavran, nego njegova mlada žena; izpod leve roke ji je brizgala kri, a v desni je držala njegovo prejšnjo drago — mrtvo.

Oleno so pokopali kraj cerkve pod višnjo in ko so privezli krsto, so priletele male ptičice in žalostno cvrkutale.

Timoš se ni dolgo motal po svetu: tuga ga je vzela. Hiša se je razvalila, dvorišče se je zarastlo s trnjem, vrt je usahnil in globoki studenec se je zasul. Vse se je z mahom obrastlo in s prahom prekrilo.

istih ni nič pomagalo, smo jih zbrali cel kup in jih poslali pravosodnemu ministrstvu, da nam pomaga do naše pravice. In res, dobili smo sledeči odlok, ki ga prijavljamo doslovno: „Praes. 1836/25 a/3. Naj sprejme urednišvo „Domovine“ v Celji Vsled ukaza c. k. pravosodnega ministrstva z dne 11. Julija 1903 Št. 15050/3 se uredništvu naznanja, da se je čez pritožbo zdne 26. marca 1903, v kolikor je ista naperjena zoper nevstrezajoči način rabe jezika, ukrenilo, kar je potrebno Predsedstvo c. kr. okrožnega sodišča v Celji dne 17. julija 1903 Reitter“ (l. r.). — Dobili smo ta odlok in smo pričakovali odslej slovenskih odlokov, ali te dni smo zopet prejeli od c. kr. okrožnega sodišča v zavetku z nemškim naslovom nemški odlok, s katerim se potrjuje razsodba okrajnega sodišča v neki tiskovni zadevi. Radovedni smo res, kdo tu „farba“, ali c. kr. pravosodno ministrstvo, ali c. kr. okrožno sodišče v Celju, ali kdo drugi, kajti čemu ukaz pravosodnega ministrstva glede „nevstrezajočega načina rabe jezika“, ako ostane stvar pri starem. Mogoče je le, da je okrožno sodišče dobilo zasluženou za ušnico od ministrstva, pa se ne briga zanjo, ali je pa sploh ni dobilo, kajti iz onega diplomatskega „ukrenilo, kar je potrebno“, se ne da čisto nič izpoznati. Pa naj bo, kar hoče, vsi nemški odloki c. kr. sodišč celjskih bodo romali k pravosodnemu ministrstvu na Dunaj. Radovedni smo, kdo se bo prej naveličal.

(Dobrosrčnost naših mestnih očetov) se zrcali lepo v teh-le besedah, ki jih je govoril neki veljavni odbornik pri neki občinski seji: „Torej, kakor rečeno, stare bajte in hiše vse pokupiti in podreti, uboge ljudi pa iz mesta — zagnati!“

(Provociranje z nagrobnim vencem.) Preteklo nedeljo, ko je odhajal „Celjski Sokol“ na veselico v Št. Jurij, nosila je trojica pisarjev c. kr. sodnije (Pugmeister, Pfeifer, in Tatschek) nagrobni venec s frankfurtarskim trakom na grob nekemu umrlemu celjskemu magistratnemu uradniku. Ko so omenjeni gospodje uslužbenci naše okrajne sodnije v Štorah izstopili, jim njih „nemški“ ponos ni dal miru, da bi šli mirno z vencem naprej, kamor so bili namenjeni. Njih najnujnejši posel je bil, da so navzoče Sokole s hajlanjem izzivali ter jim ostentativno frankfurtarski trak kazali. Glavni namen tega traka je bil itak izzivanje Slovencev, čemur se nikakor ne čudimo, pač pa se čudimo, da smejo storiti kaj takega uslužbenci c. kr. sodišč, da se upajo taki ljudje izzivati z veleizdajskimi trakovi. Seveda Nemci smejo vse.

(Pot od „Skalne kleti“ v mesto) je začela biti nevarna, kakor nam poročajo nekateri gosti omenjene gostilne, ki so se vračali prošle soboto zvečer v mesto. Kar naenkrat jih je namreč obsula toča kamenja, ko so prišli do Voglajne. Sicer se da nekoliko sumiti, nekateri celo trdijo, da si upajo javno imenovati krivce, ali najsi bo kakor hoče, taka pobalinstva so vredna, da se jih najstrožje obsodi in naj jih provzroči kdor hoče. Prvič gotovo ni nikomur ljubo, da se mu zabrani s frčečim kamenjem nadaljna pot, ne glede na to, da kak kamen tudi lahko zadene, drugič pa odvraca taka dvomljiva zabava goste od najprijetnejše gostilne v najbližji mestni okolici. Za danes še ne imenujemo imen, pač pa bi bili v bodoče v korist javni varnosti prisiljeni to storiti, naj bo krivec, kdor hoče. Ljudje, ki na tak način kažejo svoje junaštvo, zaslužijo, da se jih pošteno okreca, in to bomo mi tudi storili!

(Slovenska okoliška šola v Celju) je dala letos pri sprejemnem izpitu v juliju 27 učencev za slovensko celjsko gimnazijo. Vsa čast vrlim gg. učiteljem, ki tako vrlu skrbijo za narastek slovenske inteligence! Naj bi jih vsi gg. učitelji na deželi posnemali ter skrbeli za to, da pride čimvečje število dobrih učencev v srednje šole. Ako bi vsi gg. učitelji storili v tem oziru svojo dolžnost, potem bi pač kmalu prenehala pomanjkanje slovenskih uradnikov in druge slovenske inteligence. Kakor slišimo, se bode letos tudi na mariborski gimnaziji za prvi razred otvorila paralelka, dočim je obstala taka na celjski gimnaziji že lansko leto. Kdor torej le količkaj premore, naj da svojega sina študirat!

(Učiteljske vesti.) Nadučitelji so postali gg. učitelji: Simon Bezjak pri Sv. Tomažu; Rudolf Kocmut od Št. Vida pri Ptuj pri Sv. Barbari v Haložah; Ivan Šerbak iz Kostivnice v Šmartnem na Pohorju in Matej Dedič v Bočni pri Gornjemgradu. Učitelja-voditelja sta postala gg. Josip Lener na Paki in Ivan Mohorko v Št. Jerneju nad Muto. Definitivni so postali g. Avgust Lah od Sv. Antona v Slov. Goricah za štirirazrednico v Ljubečni in gospici Karolina Krajnc pri Sv. Barbari v Haložah in Roza Pirkovič, doslej v Polhovem Gradcu za Ljubečno. Kot učiteljica ročnih del je nameščena v Rogatecu gospa Irena Wretzl. Premeščen je g. Edvard Blenk iz Čadrama k Sv. Benediktu v Slovenskih Goricah, upokojen je g. Franc Sernec, nadučitelj v Spodnji Kongoti.

(Za vojaške novince.) V zmislu § 125:4 voj. predp. I. del se je pri porazdelitvi vojaških novincev po nabornih okrajih žrebno število 1144/I (I. letnega razreda) določilo kot začasno končno število za redno vojsko in žrebno število 501/II (II. letnega razreda) kot začasno končno število za deželno brambo. Vsi oni s pridržkom namembe in porazdelitve v vojake potrjeni novinci I. letnega razreda, ki imajo nižji žreb nego 1144, so namenjeni za redno vojsko, vsi oni I. letnega razreda, ki imajo višji žreb nego 1144 in pa vsi II. letnega razreda do žrebne št. 501 so namenjeni za deželno brambo, vsi ostali pa za nadomestno rezerno. Ta porazdelitev ni stalna, temveč se bode nadomestni rezervisti v redno vojsko ali v deželno brambo porazdelili, ko se bo vojaški kontingent (število) obračunjeval, in se bodo pri tej priložnosti slučajni primanjkljaji v številu novincev pokrivali na ta način, da se premestijo nadštevilniki, kakor se naprej vrstijo v redu, ki ga je določil žreb.

(Slavohlepni samomorilec.) Oni Kavčič, ki je hotel po svoji smrti na ta način slaven postati, da se je v nedeljo v Št. Juriju ob navzočnosti ogromne množice pri veselici ustrelil, sklenil je bil že pred enim tednom, to storiti. Celi teden je že pravil po Ljubljani, da pojde v nedeljo v Št. Jurij k veselici, da se pa nikoli več ne vrne. Vzrok baje je bila neka tožba, katero je imel s svojo sestro in katera je končala za njega neugodno.

(„Kistihant“.) Ta spačeni nemški pozdrav rabijo slovenski šolski otroci na Dobrni pri pozdravljanju tujcev, dasi niti ne vedo, kaj ta beseda pomeni. Potem se pač ni čuditi, ako tujci res mislijo, da je Dobrna nemška. Mi bi jako radi vedeli, kdo otroke uči tako pozdravljati.

(Iz Polzele.) Polzelska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je v nedeljo zopet, v tretje letos, nastopila z veselico, katera se je, kakor vse doslej, obnesla res sijajno. Vsaka točka sporeda je nudila nov užitek mnogobrojnemu občinstvu, ki je prišlo od vseh strani savinske doline. Posebno nas je veselilo, ko smo videli zbranega toliko kmetškega ljudstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo sporedu. Prva točka sporeda je bil nastop šoštanjskih tamburašev, ki so dragevolje prihiteli sodelovat in so največ pripomogli k lepemu uspehu. Že točka sama na sebi. — Vogričev potpouri „Slava Prešernu“ — je bila nekaj posebnega, očaralo naravnost pa nas je dovršeno igranje. Nato je sledil ženski zbor „Slovenskim mladenkam“ in po zopetnemu nastopu tamburašev igra „Sv. Elizabeta“. Kaj naj rečemo o igralkah in igralcih? Občinstvo jim je z burnim ploskanjem pokazalo svoje priznanje. Po sporedu se je vršila v gostilni A. Cimpermanna živahna prosta zabava. Pesem se je vršila za pesmijo, in židane volje smo se ločili pozno zvečer. — Dolžnost nam je, da izrečemo na tem mestu posebno zahvalo gg. tamburašem in našim domačim igralkam in igralcem, pa tudi vsem dragim gostom. Posebno se nam je zahvaliti tudi g. J. Žiganu, ki je — kakor vedno — s svojo požrtvovalnostjo omogočil našo veselico, ki je sijajno pokazala, kak svez narodni duh veje na Polzeli, ki je pokazala vsej gnili nemškutariji, da zaman skuša dvigati glavo, da zanjo ni prostora pri nas.

(Novašitfa pri Gornjemgradu.) Silno deževje dne 30. in 31. julija je provzročilo obilo škode, ki se ceni na več tisoč kron. Naredilo se je mnogo plazov v gozdih in na poljih, odneslo

skoraj vse mostove, brvi in jezove ter gradivo uničilo ali pa Bog ve kam odneslo. Na mnogih njivah so pridelki popolnoma uničeni, njive in travniki poškodovani, tako da več let ne bo ni kakšnega pridelka. Ljudstvo je nagle pomoči silno potrebno.

(„Na pragarski pošti“.) Na našo notico pod tem naslovom smo dobili od tajnika pragarske postaje in pristava južne železnice dolgotvezno poročilo, v katerem se pere najbrž na migljaj in željo ali celo zapoved prizadetih pragarske Nemce in nemčurje. Mi bi mu sicer prav radi verjeli, da je vse res, kar piše ali slučajno smo precej dobro obveščeni o vseh pragarskih zadevah in zato ne moremo vsega kar tako tja vendan verjeti, dolžni pa tudi nismo priobčevati stvari, o katerih smo povsem ali pa vsaj deloma prepričani, da ne odgovarjajo resnici. Ako se kdo čuti po krivem prizadetega, o gosp. tajniku nam niti na misel ni prišlo, da bi se izpodtikali nad njegovo „mirno odločnostjo“ v narodnem vprašanju, naj se dotičnik sam obrne na nas s pravkom v zakonu odgovarjajoči obliki. Gosp. tajnik nam piše, da naj se naš dopisnik ne briga za zadeve, katerih ne pozna, — naš dopisnik bi morda lahko rekel gosp. tajniku, da naj se ne praska, kjer ga ne srbi.

(Na Spodnji Polskavi) v slovenjebistriškem okraju se ima, kakor se nam poroča, v nedeljo, dne 16. avgusta popoldne ob 3 uri v gostilni g. Dragotina Hrastnika vršiti veliko politično zborovanje. Poročala bodeta oba poslanca, namreč g. prof. Robič in poslanec Roškar; poleg tega je na dnevnem redu za ondotne razmere velepomembna točka: „Zakaj zahtevamo narodne šole?“ govori dr. Vekoslav Kukovec. Ko dobimo natančnejši spored zanimivega zborovanja, ga objavimo. Vrše se tudi dogovori s slovenjebistriškim pevskim društvom, da se po zborovanju priredi prijetna zabava. Želimo le, da se začne povsod na periferiji slovenjebistriškega okraja krepko narodno gibanje.

(Shod državnozborskih in deželnozborskih volilcev) bode v Majšpergu, v sodnem okraju ptujskem v nedeljo, dne 16. avgusta popoldne. Govoril bo državni poslanec g. dr. Ploj.

(„Štajerčevi“ inserati) Največ inseratov „Štajercu“ daje ptujska tvrdka „Brata Slawitsch“. Skoraj na vsaki strani tega lističa ponujata „brata Slawitsch“ svoje ceno blago, kakor spodnje hlače za 40 in 50 kr., vozičke za otroke itd. Slovenski kmetje pa pravijo, da dobro blago se samo hvali. Kar pa „Štajerc“ hvali, pravijo, gotovo ni dobro. Tudi znani podžupan ptujski Franc Kaiser priporoča „Štajerčevim“ bralcem svoja različna žganja. On mora gotovo vedeti, da je med „Štajerčevimi“ bralci največ „šnosarjev“. Podžupan ptujski skrbi torej svojim pristašem za „šnops“, župan ptujski Ornič pa za „žemlje“. Zdaj pa naj kdo reče, da ta dva nista prijatelja Slovencev.

(Sv. Miklavž pri Ormožu.) Veselica, katero je priredilo slovensko pevsko društvo „Zvon“, s sodelovanjem ljutomerskih tamburašev dne 2. avgusta t. l. je nad vse pričakovanje izvenredno dobro izpadla. Od vseh sosednih krajev so radostno prihiteli rodoljubni Slovenci, da vidijo napredek do sedaj zapuščene gorske vasi. Ves spored je bil spretno sestavljen. Razveselili smo se ob petju moškega in mešanega zbora in ob vrlim tamburanju neumornih Ljutomerčanov. Gledališki igri „Snubač“ in „Eno uro doktor“ ste bili z gotovo dovršenostjo igrani. Ko je bil spored končan, zbralo se je ljudstvo na vrtu gostilničarja g. Simoniča, kjer je med petjem šaljiva pošta in bitka s konfeti mnogo zabavo in smeju povzročila. Šele pozno, ob krasnem luninem svitu, se je razšlo občinstvo s splošno zadovoljnostjo na razne strani. In kdo je povzročitelj tega veselega napredka? Brezdvombno za služi tu vso čast in hvalo požrtvovalni gospod učitelj Vršič. Komaj je lansko leto nastopil službovanje, že je pričel z vso vnemo in neumornim trudom probujati ljudstvo. Vsa čast mu! Upamo, da se še večkrat snidemo v probujenem Sv. Miklavžu! Bog živi vse neustrašene zavedne rodoljube!

Razglas

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvori šesti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 28 K, ali za ves tečaj 336 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu; če ima katera več obleke, jo sme prinesiti seboj).

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo staršev ali va riha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma variha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Društveno gibanje.

(„Zveza slovenskih posojilnic“) vabi na izvenredni občni zbor, ki se bode vršil v soboto, dne 8. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Celju. Dnevi red: 1. Prenaredba društvenih pravil vsled zakona od 10. junija 1903, drž. zak. št. 133. 2. Osnovanje denarne centrale za v „Zvezi“ stoječe zadrage. 3. Razni nasveti. V Celju, dne 31. julija 1903. Mihael Vošnjak, predsednik. Franjo Jošt, tajnik. Opomba. Pri občnem zboru ima vsaka v „Zvezi“ stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po pooblaščenca. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak član v „Zvezi“ stoječe posojilnice, toda le pri posvetovanju, ne pa pri glasovanju.

(Žalski diletantje) prirede v nedeljo, dne 9. avgusta 1903 v dvorani gosp. Fr. Hodnika veselico, pri kateri se uprizorita veseloigri „Muteč“ in „Kje je meja?“ Slov. pev. društvo „Edinost“ v Žalcu nastopi s štirimi moškimi zbori in učiteljski zbor poje dva mešana zbora. Med točkami in pri prosti zabavi svira oddelek narodne godbe. Vstopnina: od 1.—4. vrste 1 K 20 vin., od 4.—8. vrste 80 vin., ostale 60 vin.; stojišča 30 vin. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Ker je čisti dobiček namenjen ubogim

žalskim šolarjem, upamo, da se vsi prijatelji mladine udeležijo te veselice. Osebna vabila se ne bodo pošiljala. K obilni udeležbi vabijo žalski diletantje.

(Hmeljarsko društvo v Žalcu) priredi dne 9. avgusta t. l. po popoldnevni službi božji v Spod. Gorčih na dvorišču g. Flor. Raka shod po že znanem sporedu. Poučljivi govor naj bi prišlo poslušat vse — mlado in staro.

Društveno vodstvo.

(Slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“) priredi dne 9. avgusta 1908 ob 3 uri popoldne na vrtu gospe Šentakove na Vranskem zabavo s petjem in godbo. Vstopnina 40 vin. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Veselica rajhenburških dijakov) dne 9. avgusta se začne točno ob 4 uri popoldne, ne pa ob pol 8. uri zvečer.

(Bralno društvo „Mir“) pri Veliki Nedelji vabi na veselico, katero priredi s pomočjo domačega pevskega in tamburaškega zbora dne 9. avgusta 1903 v šolskih prostorih po večernicah. Na sporedu je petje, tamburanje, igra „Kmet Herod“ in prosta zabava v gostilni gosp. Ivana Goričana. Vstopnina: sedeži za osebo 60 vin., stojišča 20 vin. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo. Pridite rojaki mnogoštevilno, ker sveta dolžnost nam je probujati ljudstvo! Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

(Kmetijsko društvo Lešnica in okolica pri Ormožu) zboruje dne 23. avgusta t. l. in sicer v šoli runečki s sledečim sporedom: 1. poročilo predsednika. 2. Gozdni škodljivci, najvažnejša postavna določila glede pravic in dolžnosti gozdnih posestnikov, umno pogozdovanje; predava g. c. kr. gozdni nadzornik pl. Zhuber. 3. sprejem novih udov in poročilo denarničarja. 4. Poročilo predsednika o ustanovitvi društvene narodne knjižnice; volitev knjižničnega odseka. 5. Predlogi. — Gostje dobro došli. Začetek točno ob 2. uri popoldne. F. Vabič, predsednik.

(„Murski Sokol“ v Ljutomeru) Rojaki! Dne 15. avgusta 1903 ima „Murski Sokol“ svoj ustanovni shod. K temu shodu, kateri naj pokaže, da Mursko polje in Slovenske gorice visoko dvigata zastavo narodne zavednosti in narodnega napredka, vabimo vas vse slovenske rojake brez razločka stanu in starosti in brez razločka političnega naziranja, če je isto le častno in ne protinarodno. Pridite torej vsi, ki imate pošteno slovensko srce, pridite vsi, ki ljubite svoj materni jezik in krasno našo domovino, vsi nam boste kot bratje enako dobrodošli. Ustanovni shod se bode vršil ob 11. uri predpoldne v telovadnici Fran. Jožefove šole. Popoldne ob 3. uri velika ljudska veselica in predavanje o pomenu telovadbe in sokolstva sploh. Udeležili se bodo državni in deželni poslanci, kakor tudi govorniki iz sokolskih krogov. Torej na svidenje in vsem rojakom bratski sokolski „nazdar“!

(Sv. Jurij ob Ščavnici.) Bralno društvo priredi v mesecu avgustu veliko mladinsko veselico z dvema gledališkima igrama, petjem tamburanjem, govori in drugimi zabavnimi rečmi. Natančnejši spored in dan veselice se pravčasno naznani. Zanimivo in veselo bo, le pridite, komur je le mogoče. Odbor že pridno dela, da preseneti občinstvo.

Dopisi.

Dobrna pri Celju. V 58. številki cenjene „Domovine“ je odgovor na vprašanje: „Kdo je klerikalec ali liberalce?“ in sicer po mnenju in milosti ptujskega nemškutarskega trobila, katero je baje tako razširjeno, da ga je celo kineški cesar naročil deset izvodov za svoje ministre. Dotični odgovor se nam zdi presplošen. Posebno kar zadeva ime „klerikalec“, poznamo pravo razlago samo na — Dobrni.

Dovolite gosp. urednik, da Vas poučimo v tej stvari bolj natančno. Pravzaprav bodo to storili dobrnski nemčurji. — Stvar je zanimiva in poučna obenem.

Sreča nekega lepega dne g. Zlatečnikov fant slovenskega fanta dobrnskega. Gosp. Zlatečnik — Potočnik je sin slovenskega očeta in slovenske matere. Pa mu ne dopade, da teče slovenska kri po njegovih žilah, rajši bi imel nemškutarsko, ki

je baje druge barve. Mimogrede bodi omenjeno, da je pri „fajerberu“. Ko je torej srečal slovenskega fanta, zabrusil mu je v svoji nemčurski olikanosti — vsi dobrnski nemčurji namreč vedo, kaj je „prva manira“ — v obraz: „Ti si ‚klerikalec‘!“ Slovenski fant, kateri je g. Zlatečnika prav dobro poznal — pred nekaj časom mu je bil g. Zlatečnik bolj prijazen — sprevidel je hitro, odkod ima Zlatečnik to nenavadno modrost. Vpraša ga torej naglo: Kaj je to, klerikalec? — Sedaj bi pa morali videti dolgi obraz g. Zlatečnika! Kdo pa je pričakoval, da ga bo ta preklicani „klerikalec“ spravil v tako zadrego. Vroče mu je prihajalo, globoko je segel po sapo, a toliko je uvidel, da odgovora ne sme ostati dolžen. In zini je:

„Kle—kleri—klerikalec je tisti, ki bere sl ovenske ‚cajtinge‘.“

„Katere?“

Zdaj zopet nova zadrega! — Pa odrezal se je:

„Domovino“, „Gospodarja“ in „Naš dom“.

„Hvala za pojasnilo! Ptujška smetišnica, po kateri Vi brskate, torej ni slovenski list. Srečno!“

Kakor v zemljo zakopan stal je g. Zlatečnik nekaj časa, predno se je popolnoma zavedel, kako imenitno je pogorel.

Zdaj bi pa še mi radi obračunali z g. Zlatečnikom. Radi bi odgovor na to-le: Dobro vemo, da v Celju, Mariboru in Gradcu visoki, zelo visoki gospodje — n. pr. na glavarstvu itd. — berejo imenovane liste natanko. G. Zlatečnik, so to tudi klerikalci? Še boljše vemo, da na Dobrni visoki gospodje n. pr. okoli fajerbera itd. natanko berejo imenovane liste. G. Zlatečnik, so to tudi klerikalci? Najboljše pa vemo, da nevisoki gospodje v Ptujju n. pr. pri ptujškem lističu itd., natanko berejo imenovane liste. G. Zlatečnik, so to tudi klerikalci?

Na vse to prosimo od g. Zlatečnika odgovora!

Narodno-gospodarske novice.

Divji kostanj kot krma.

Koliko je reči, ki bi se dale uporabiti za gospodarstvo, bodisi za gnoj, ali za krmo itd., se zavrže in pusti ležati brez vse vrednosti. Nekaj — skoraj bi rekel največ — je pri tem kriva nevednost, zakaj in kako se uporabi to ali ono, da bi bilo človeku v korist.

Tako je z divjim kostanjem.

Sad divjega kostanja je skoraj po kemični sestavi podoben pravemu. On ima v sebi 50.8 % suhe snovi, 6.4 % beljakovine, 1.4 % tolščje in 39 % brezdušičnih snovi, kakor škrob itd. Vendar vkljub temu se kostanj premalo uporablja kot živinska krma. Turki krmijo žnjim konje in po zverinjakah se krmijo ž njim zveri. Od domačih živali ga prešiči žro s slastjo in tudi krave ga ljubijo, ako se enkrat navadijo nanj. Tudi konji ga jedó. — Odvisno je pač od tega, kako se ravno krmi.

Najbolje je pokladati sirov in svež ter nekoliko zdrobljen. Takega žre živina najrajši. Ob času, ko je kostanj zrel, je navadno druge piče dovolj, s katero se ne more čakati. Raditega se tudi kostanj zametuje. Vsled kostanjeve čreslovine in grenčice bi pa bilo jako umestno in dobro sredstvo zoper napenjanje, ki velikokrat moti prebavljanje. Vmes med drugo krmo, kakor med pesino in drugo zeleno perje polagati kostanj je dobro, da preprečimo neljube posledice preobilnega krmljenja. Molzna živina dobi na dan 2—5 kg, pitana celo do 20 kg. Preveč seveda tudi ne smemo krmiti, ker bi preobilna čreslovina škodovala. Da se pa lahko v obilnem številu poklada, treba ga je kuhati, pariti ali izlužiti, da je bolj okusen.

Kostanj se zlahka hrani. Treba ga je le na zračnem kraju posušiti. Predebelo ne sme biti nasut, ker se težko suši in rad plesni. Pred krmitvijo pa se dene tak kostanj 24 ur v vodo, da se napne in zmehča, deloma tudi zgubi svoj grenki okus.

Marsikje bi torej lahko otroci nabirali kostanj in še prav radi, če se jim tuptam dá kak krajcar. Tako bi prišli do množine krmila, ki se sicer po cestah pokonča.

Iv. V.

Pokvarjen želodec pri goveji živini.

Kakor pri človeku, tako se tudi živini želodec in prebavila dostikrat pokvari. Žival postane takrat žalostna, medli in ne more žreti niti prežvekovati, v trebuhu je napeta, tudi se otipa krma v živini vsa trda. Krave pri tej bolezni mahoma izgube mleko. Ako traja ta bolezen dalje časa, pridruži se navadno nekako zehanje in grgranje skozi grlo.

Ta bolezen nastane navadno v jeseni, kadar se spremeni vlažna in sveža krma s suho, ali tudi pozimi kadarsibodi vsled pokvarjene in plesnjive krme, tudi če žival ne dobiva potrebne soli, večkrat tudi, ako žival nenadoma in mnogo žre novo, premalo posušeno seno. Torej je dosti vzrokov za to bolezen.

Kadar se to opazi, treba je žival ločiti od druge živine pa ji dajati za pijačo mlečne vode, zmešane z nekaj soli in otrob, ali pa mesto teh nekaj moke. To se ponavlja tako dolgo, dokler se redno prebavljanje in prežvekovanje ne ponovi. Zraven pa davajmo živali po trikrat na dan po 200 glavberjeve soli, to pa v kuhovini iz lanenega semena. Ako je zapeka v živini trda, kar se da otipati, dodajmo drugokrat nekaj v kuhovini raztopljenae aloe, zraven pa po velikosti živine 10 do 30 gramov bljuvne soli in od 100—500 gramov navadne soli. To zdravilo se skuha v 8 do 10 litrov veliki posodi, v kateri je nekaj lanenega semena, da je pijača od njega polzka in sliznata. Ta se precedi in po četrt do pol litra vsakih 2—3 ure na dan živini zalije. Po takem zdravljenju je žival navadno vsaj v treh dneh zopet zdrava.

Ako pa je želodec živali že od prej bolehen, kar se vidi posebno na tem, da žival ne prežvekuje in je napeta, davajmo ji pijačo kisló in čvrsto soljeno. Posebno voda, ki se na kisanim zelju nabira, je za to kaj primerna.

Ako pa eno ali drugo sredstvo nima zaželenega uspeha, je to znamenje, da ima žival neozdravljivo bolezen, n. pr.: da je požrla kako neprebavljivo reč, kakor železo, kovino itd. V takih okoliščinah pa je najboljšje oddati žival koj — mesarju.

Druge slovenske novice.

(Občni zbor trgovske bolniške blagajne v Ljubljani) se je vršil prošlo nedeljo. Slovenci so bili navzoči gotovo v dvetretjinski večini. Povedali smo že, kaj so nameravali Nemci, namreč spraviti ta zavod popolnoma v svoje roke. Pri tem občnem zborovanju godile so se čudne reči, iz katerih je bilo razvidno, da se hoče Slovence oškodovati. Volitve je proglasil zastopnik magistratne obrtne oblasti za neveljavne, češ, da ni mogel vedeti, ali ni kdo oddal dve glasovnici. Nemci so bili presenečeni, da jim gre magistratni uradnik tako na roko. Slovenska večina je protestirala, ali to ni nič pomagalo, predsednik je hitro izjavil, da zaključuje občni zbor, in da bo za nove volitve sklican drug občni zbor. Nemci baje hočejo za ta občni zbor zbobnati od vseh nemških strani, baje celo iz Celja, svoje pristaše, da si pribore večino. Slovenski trgovci torej po zor, da vas nemškutarji ne ogoljufajo.

(Novo nemško društvo v Ljubljani.) Ljubljanski Nemci so ustanovili nemško delavsko društvo kot del vsenemške organizacije. Razpali ljubljanski steber vsenemškega mosta od Belta do Adrije se pridno zida iznova.

(Samomor.) V nedeljo popoldne se je ustrelil v Ljubljani Anton Fijavš, prostak pri 8. kompagniji brambovskega pešpolka št. 27. Puško je nastavil pod brado in sprožil z nogo. Bil je takoj mrtev. Doma je bil v Ločah pri Konjicah.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela včeraj v Litiji svojo XVIII. veliko skupščino. Litija zavzema med kranjskimi trgi glede na narodnost in narodno požitvalnost gotovo prvo mesto. To je bilo tudi ob tej priliki videti. Skupščinarje je pozdravljalo ljudstvo z velikim navdušenjem. Po maši, ki je bila ob pol 10. uri dopoldne, se je vršilo zborovanje. Iz poročila tajnikovega povzamemo, da je imela družba 149 podružnic s približno 10.000 člani. Šolskih za vodov je bilo 23 s približno 2500 šolskimi otroci, kar je gotovo dokaz, kako potrebna je družba. Daljše poročilo priobčimo drugič.

(Diletantje v Radečah) prirede v soboto 15. avgusta zvečer ob pol 8. uri in v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. popoldansko ljudsko predstavo in sicer narodno igro „Deseti brat“ s prijaznim sodelovanjem pevskega in tamburaškega društva „Kum“. Pevske točke spremlja na glasovirju iz prijaznosti g. J. Kamnikar. Kulise slika naš jako spretni slikar g. Fr. Ulli. Cene prostora so vzlic tolikim stroškom in trudu jako nizke ter bo s tem vsakemu dana prilika ogledati si življenje naše mile Dolenjske v polpreteklem času. — Priprave se vrše velikanske in upati je, da bo tudi igra v vsakem oziru dobro uspela. Pričakuje se pa tudi od p. n. občinstva, da sa bode odzvalo v polnem številu. Upamo tudi, da poseti našo krasno dolinico ob tej priliki kolikor mogoče veliko gostov iz bližnje in bolj oddaljene okolice.

(Lokalna železnica Rakek-Cirknica-Babno-polje.) Železniško ministrstvo je dalo predsedniku kranjske trgovske in obrtne zbornice gosp. Lenarčiču, princu Schönburg-Waldenburg in lastniku parne žage g. Franu Žagarju dovoljenje za tehnične priprave za zgradbo nove železnice Rakek-Cirknica-Stari trg-Babno-polje na Notranjskem.

(Slovenska hribolazka znamenja), ki jih je napravila ziljska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ od Zajezera do Višarj in od tamkaj do Ovčje vasi je dal sneti trbiški gozdar Veith. Vzrok je res jako važen. Tablice in napisi škodujejo — divjačini. Dosedaj smo mislili, da so srne, divje koze in druge take živali popolnoma „internacionalne“, kar nam na enkrat pove g. Veith, da so nemško-nacionalne, kajti drugačnih bi slovenski napisi ne bodli v oči. Res ubogi Slovenci, ki se moramo boriti celo proti nemško-nacionalnemu šovinizmu divjih koz in zajcev!

(Iz Celovca se nam poroča.) Ko sem prišel pred dvema leti v Celovec, moral sem hoditi v Žibertovo kavarno, ako sem hotel čitati kak slovenski časopis, ker drugje ni bilo nobenega dobiti. Sedaj se dobe slovenski časopisi že v različnih kavarnah in gostilnah, a še vedno je dosti kavarn in gostiln, ki nimajo nobenega slovenskega časopisa, dasi jih obiskujejo največ Slovenci. Tako se n. pr. v kantini kranjskega pešpolka št. 17 dobe samo nemški časopisi in po mizah so razpoložene samo nemške užigalice. Moštvo slovenskega polka se seveda ne zanima za nemške liste, vsak bi le rad izvedel iz domačih krajev. Da v kantini ni slovenskega lista, tega so pa Slovenci sami krivi. Ako bi Slovenci zahtevali slov. časopisov in Ciril Metodovih užigalic, bi jih kantiner kmalu naročil.

(Tržaško namestništvo) je podelilo igralcu ljubljanskega gledališča, gosp. Danilu, koncesijo za prirejanje slovenskih predstav na Goriškem, v Istri in tržaški okolici. V Trstu niso tako boječi, kakor v Gradcu.

(Prebivalstvo mesta Trsta) je šteló koncem prvega polleta 185.041 oseb, 6914 več kakor ob času ljudskega štetja l. 1900.

Politični pregled.

(Papež Pij X.) je sprejel včeraj dopoldne v prostorih, kjer je bival kardinal Rampolla, na oficijelen način diplomatski zbor, ki je prišel k avdijenci v uniformah. Portugalski poslanik je nagovoril papeža francoski in papež mu je odgovoril italijanski in v svojem govoru povdarjal, da imajo vladarji, vlade in zakoni naravno oporo v cerkvi in da cerkev želi, da bi se v vseobči blagor mir med narodi in državami utrdil. Naš cesar je takoj, ko je izvedel za izvolitev, častital kardinalskemu zboru. Oficijelno naznanilo izvolitve je došlo včeraj. Novemu papežu častitajo drugi vladarji šele po sprejemu oficijelnega naznanila izvolitve. Za kronanje novega papeža se delaje v Rimu velike priprave. Kronanje se vrši v nedeljo, dne 9. avgusta v cerkvi sv. Petra. Italijanski vladi se izvolitev novega papeža oficijelno ni naznanila, kar je ministrski predsednik Zanardelli s posebnim odlokom naznanil vsem prefektom. Državne oblasti se pozivljajo, da se niti cerkvenih niti posvetnih slavnosti v čast novemu papežu ne udeleža. Papež Pij X. je baje hotel po izvolitvi dati blagoslov z vnanjega

hodnika cerkve sv. Petra, kakor je bilo to v navadi, ko je bil Rim še v papeški oblasti, ali kardinal Oreglia mu je z razprostrtimi rokami baje zastopil pot na vnanji hodnik s pripombo, da je on odgovoren za ta korak papeža. Papež je nato dal blagoslov z notranjega hodnika. O volitvi sami prinašajo časniki prav čudne vesti. Pripovedujejo namreč, da bi bil najbrž izvoljen kardinal Rampolla, ki je imel zase 30 gotovih glasov, da ni vložil dunajski kardinal Gruscha ugovora avstrijske vlade proti njegovi izvolitvi. Drugi listi pa zopet trdijo, da je bil kardinal Sarto Rampollov kandidat, in da je z njegovo izvolitvijo pogorela Avstrija z Nemčijo vred. Koliko je tem vestem verjeti, je težko reči, kajti znano je, da morajo kardinali in sploh vsi konklavisti priseči, da bodo molčali o vsem, kar se dogodi v konklave. Najbližji čas nam bo gotovo pokazal, kakšne namene ima novi papež. — Naše poročilo na prvi strani naj v toliko popravimo, da mati papeža Pija X. ni več živa, ampak da je umrla že pred devetimi leti.

(Položaj na Ogrskem) je jako resen. Komisija poslanske zbornice kaj pridno preiskuje Pappovo afero. Grof Szapary je bil zaslišan in je izjavil, da je dal denar, da se z njim podkupi kakih deset poslancev neodvisne stranke, da bi odnehali z obstrukcijo. To je storil le iz ljubezni do domovine, da bi omogočil zopet redno delovanje parlamenta in vlade. Natančnosti ni popovedal niti on niti drugi njegovi sokrivci. Vsi so pa trdili, celo ne da bi se jih vprašalo, da ministrski predsednik Khuen Hedervary ni v nikaki zvezi s podkupovanjem. Zaslišan je bil tudi Hedervary, ki je seveda trdil, da je popolnoma nedolžen. Težko pa je v resnici reči, ali mu kdo popolnoma verjame, da nima svojih prstov tudi v tej stvari. Položaj je tako resen, da je bil Hedervary poklican v Išlo k cesarju. Vladni krogi seveda zatrjujejo, da je šel prostovoljno. Pa naj bo že tako ali tako, včeraj je bil pri cesarju v avdijenci nad poldrugo uro. Cesar ga je pozval, da ostane danes še v Išlo. Nekateri trdijo, da je ponudil Hedervary cesarju ostavko. Ako je še ni, bo to storil v najkrajšem času. Ogrska je pred celim svetom tako oblatena, da bo treba dolgotrajnega in skrbnega dela, da se zopet izkoplje iz blata. Za to delo pa Khuen, ki se je na Hrvatskem okopal v blatu in krvi, ni sposoben, zato je treba poštenega moža, čistega značaja, ne pa — proste varalice.

(Na Hrvatskem) se že tudi čutijo nasledki dogodkov v ogrski zbornici. Minister za Hrvatsko Tomašić je odstopil, ker se je tozadevni odsek izrekel, da ne more biti Tomašić kot minister obenem poslanec, to se pravi, ker ni prej položil mandata, predno je postal minister, kajti kot minister lahko kandidira za poslanca. Tomašiću se pa predbaciva še nekaj. Obdolžil je madžarsko opozicijo, da je ona s svojim denarjem izzvala nemire na Hrvatskem. Pozvali so ga na odgovornost, da dokaže svojo trditev, ali opravičilec Tomašić je molčal in dobil brco. Sedaj pa dobiva brce na Hrvatskem, ker je oklevetal hrvatski narod, da se je podkupljen od Madžarov vzdignil proti Hedervaryjevemu tiranstvu. Trda prede tudi banu Pejačeviću, ker ne more izvršiti, kar je obljubil pri svojem nastopu, kajti ogrska vlada se mu upira. Govori se, da odstopi, ako tudi Hedervary ostane na svojem mestu.

(Vstaja v Macedoniji.) Turška vlada naznanja, da se je v monastirski okolici ustanovilo zopet šest novih ustaških čet, ki so začele znova ropati in požigati. Na železniški progi Solun-Monastir se je primerilo več napadov.

(Kulturni boj na Francoskem.) V Parizu so pred par dnevi zaprli osem cerkev, ki so last razpuščenih kongregacij, ki so se morale raziti koncem prejšnjega meseca.

(Zveza med Španijo in Francijo.) Poročali smo, da se je sklenila med Francijo in Španijo zveza. Sedaj pa poročajo listi, da je španski ministrski predsednik povedal nekemu poročevalcu, da je bilo govora le o trgovinski pogodbi. Resnica bo pa le najbrž prvo, kajti kakor je zveza Rusije s Francijo dolgo časa ostala tajna, se bo najbrž tudi ta najnovejša zveza šele ob kaki izredni priliki pokazala kot resnična.

Veliki Brockhausov eventualno mali Majerjev

leksikon

ter **Rankejeva zgodovina**

— vse najnovejše izdaje — za ugodno ceno naprodaj. — Naslov pove upravništvo (319) „Domovine“ v Celju. 3-3

(338)

E 352/3

8

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju gosp. dr. Sigmunda barona Bischofshausena na Dunaju, IV., Paniglgasse 17 a, zastopane po dr. Francu Rosa, odvetniku na Dunaju I Gonzagagasse 9, se bo vršila

dne 19. avgusta 1903 dopoldne ob 11. uri pri spodaj podpisanem sodišču, v sobi št. 7 dražba nepremičnine vl št. 1 k. o. Škofjavs (prej tvornica smodnika) obstoječe iz dvonadstropne, v zlogu vile zidane hiše s stolpičem št. 1 v Škofjivasi, nadalje z opeko kritega, zidanega poslopja brez prostorov za stanovanje, potem enega vrta, njiv, enega travnika, enega pašnika in enega gozda brez pritiklin.

Nepremičnini, ki se bo prodala na dražbi, je določena cena na 18417 K.

Najmanjša ponudba znaša 12278 K. Pod tem zneskom se ne bo prodalo.

Dražbeni pogoji in listine, ki se tičejo ne premičnine (zemljiško knjižni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo kupci pogledati pri spodaj podpisanem sodišču, v sobi št. v 5 uradnih urah.

Terjatve, vsled katerih bi bila ta dražba nedopustna, naj se najpozneje v zato določenem dražbenem roku pred začetkom dražbe sodišču naznanijo, ker bi se sicer na licu mesta ne moglo upoštevati več.

O nadaljnjih stvareh dražbenega postopka se bodo osebe, za katere so dosedaj terjatve ali dolgovi na nepremičnini vknjižene ali pa se bodo tekom dražbenega postopka vknjižile, obvestile samo z javno razglasitvijo pri sodišču, ako ne stanujejo v področju spodaj označenega sodišča ali ako ne prijavijo pooblaščenca, ki stanuje v kraju, kjer je nameščeno sodišče.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, odd. III.
dne 8. maja 1903

Lepa soba

s kuhinjo in drvarnico se odda (341) 2-1 s 1. septembrom.

Kje, pove upravništvo „Domovine“.

UGODNA PRILIKA!

● Posestvo ● ●

○ ○ v bližini Celja ○

obstoječe iz raznih tovarniških poslopij in stanovanj, s konstantno vodno silo, v bližini premogokopov, tik okrajne ceste, v lepem, zdravem kraju ležeče, 3/4 ure oddaljeno od železniške postaje, za mlino ozir. za manjšo industrijo zelo pripravno (339) 3-1

se proda po jako nizki ceni.

Naslov pove upravništvo tega lista.

Razpis ustanov.

„HRANILNO IN POSOJILNO DRUŠTVO V PTUJU“ (posojilnica) razpisuje s tem za učence na kmetijski šoli na Grmu za bodoče leto več ustanov.

Te ustanove se bodo podelile sinovom večjih kmetijskih posestnikov iz sodniškega okraja ptujskega.

Pismene prošnje so pri podpisanem ravnateljstvu vložiti do 15. avgusta 1903 in morajo prosilci izpolniti vse pogoje, predpisane za sprejem učencev v kmetijsko šolo na Grmu. (327) 2-2

NA PTUJU, dne 25. julija 1903.

RAVNATELJSTVO.

„Svoji k svojim!“

= Delavnica za vsa cerkvena dela =

* KONRAD SKAZA *

St. Ulrich, Gröden, Tirol.

se priporoča za izdelovanje

svetnikov, altarjev in vseh v to stroko spadajočih del. (35) 12-8

Za vsa naročila originalne fotografije mojih del. Spričevala na zahtevanje.

Za vsako slovensko naročilo od 100 K umetno rezljano razpelo zastanj. (336) 3-1

Prodajalka

ki bi bila tudi gospodinjstva vajena, se išče za špecerijsko trgovino.

Ponudbe pod „Št. 85, na deželi“ upravništvu „Domovine“ v Celju. (336) 3-1

Iščem koncipienta.

Ustop 1. kimovea 1903.

(342)

Dr. Juro Hrašovec

odvetnik v Celju.

Naznanilo.

Društvo „Narodna čitalnica v Ptuj“ odda s 1. septembrom 1903

oskrbovanje društvene gostilne in kavarne v „Narodnem domu“

s katero se more združiti tudi postranska služba.

Ponudbe naj se pošljejo do 15. avgusta 1903 odboru. (330) 2-2

Na Ptuj, dne 25. julija 1903.

Predsednik.

Služba

občinskega in posojilniškega SLUGE

se takoj odda. — Več se izve pri občinskem predstojništvu v Framu.

(333) 3-2

Naprodaj

je konj in pol pokrit voz (nov)

pri **Bezenšku na Frankolovem.**

Konj je 7 let star, 16 pesti visok in za vsako vožnjo izurjen. (268) 3-2

Cena se izve pri lastniku

NAZNANILO!

Podpisana s tem slavnemu p. n. občinstvu in gospodom popotnikom najuljudneje naznanja, da je s 1. junijem t. l. prevzela znani

hotel „k jagnjetu“

v ZAGREBU, na vogalu Nikoličeve in Gajeve ulice, ki je popolnoma prenovljen ter ima sebe z najprimernejšim komfortom.

Za dosedanje naklonjenost in obisk v hotelu „Liebald“ se lepo zahvaljujem in obenem obljubljam, v sedanjem hotelu z izvrstno kuhinjo, najboljšim vinom ter budjeviškim pivom po zmerni ceni in najtočnejši postrežbi cenjenim gostom ustrezati.

Z velespoštovanjem udana

Doljan

prej hotel „Liebald“.

(264) 10-9

Službe išče

v vseh pisarniških delih popolnoma izurjen, slovenščine in nemščine v govoru in pisavi popolnoma zmožen. bodisi v posojilnici, v občinski pisarni, pri odvetniku, notarju ali sodniji — ima od vseh teh večletna izvrstna spričevala, lahko nastopi kot

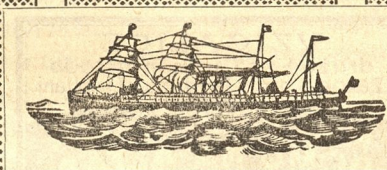
sollicitator

zna pisati s pisalnim strojem in ume nemško stenografijo

Dragotin Gobec

občinski in posojilniški tajnik v Šmihelu pri (325) 3-3 Pliberku, Koroško.

Vožne karte in tovarni listi v
AMERIKO
Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

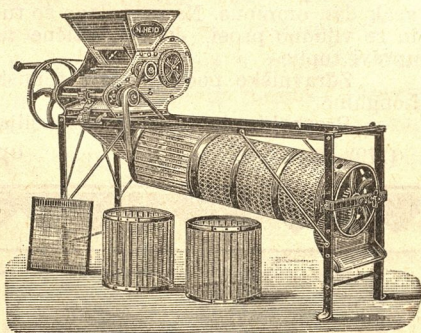
Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlomih in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

K sezoni!

Trgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko priporoča

svojo veliko zalogo različnih poljedelskih strojev, kakor: gepeljne, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, vetrnice, brane za njive in seno, žeti, pluge itd

po najnižjih cenah. (398) 6-4

Šolske zvezke

za ljudske šole ima v lastni zalogi trgovina

Dragotin Hribar-ja
Celje

Rotovška ulica št. 2.

Na posestvu „ROSENHOF“ v Celju

se odda s 1. septembrom 1903 lepo

stanovanje

v I. nadstropju

s 4 sobami, 1 kabinetom, 1 kuhinjo in drugimi postranskimi prostori pod ugodnimi pogoji v najem.

S tem stanovanjem se odda v najem tudi lep vrt in park. (321) 3-3

Več se poizve pri „DIJAŠKI KUHINJI“ v Posojilnici v Celju, „Narodni dom“.

(269) **Cena vžigalic:** 13-3

1. orig. zabojs s 500 zavitki (normal) K 48-
franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1. orig. zabojs s 500 zavitki (Flaming) K 52-
franko Ljubljana, 2% popusta.

Slovite žveplene toplice na Hrvatskem

železnična pošta in **Varaždinske toplice** brzojavna postaja
ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu I. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelec, neprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepnem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, kronični ledvični bolezni, mehurnemu katarju, kovinski dyskrasiji, kakor zastrupljenju s svincem in živim srebrom itd. itd., pri boleznih v požiralniku, prsih, jetrih, pri želodčnih bolečinah, hemoroidih itd. itd.

*** Električna. **** Masaža. ***

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovodom, pripravami za zdravljenje z mrzlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krasen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna topla godba, obstoječa iz članov zagrebških kraljeve opere. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se v ljudno prosi, da se dotične naroči naprej pri upravi toplic.

Zdravniške podatke daje topliški zdranik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpošilja gratis in franco (179) 12-12 uprava toplic.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite žele. ne, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-ske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter orodja za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

!! POZOR !!

Vsem, kateri boleajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava

Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna otekline, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. Germanova življenska esenca pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donša mnogo k okrepljenju telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlin-skih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

K. GERMANA lekarna „pri črnem orlu“
v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke Ljekarna k „črnem orlu“ K. Germana u Belovaru. Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljša ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš.

(263) 8

Zacherlin

pomaga izborno kot nedo-sežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger
Franc Pečnik.
Alojzij Walland
Viktor Wogg
Milan Hočevar
Jos. Polanetz
Josip Matić
Fran Zanger
Anton Kolenc
Oto Schwarzl lekarna
Ferd. Jakowitsch
Frid. Jakowitsch

Celje: Ivan Ravnikar
M. Rauscher lekarna
Josip Simz
Anton Topolak
W. Wratschko
Anton Ferjen
Dobrna: Jos. Sikosek
Braslovce: Ant. Plaskan
Josip Pauer
Gomilsko: I. Idvorski
Fran Cukala

Hrastnik: Alojzija Bauerheim
Konsumno društvo
Josip Wouk
Ljubno: Fr. X. Petek
Janez Filipić
Sevnica: Anton Verbič
S. F. Schalk
Ludovik Smole
Trg Lemberg: Franc Zupančič
Konjice: Fr. Kupnik 145

Laško: Andrej Elsbacher
Karl Hermann
Planina: Lud. Sch. scherko
F. Wamb rechtsammer
Gornjigrad: Jakob Božić
Poljčane: Franc Scharb
Ferd. Ivanus
A. P. Krautsdorfer
Anton Schwelz
Karol Sima
Mozirje: Leopold Vukič

Pristova: Marija Suppanz
And. Suppanz
Brežice: Fran Matheis
Franc Varlec
Janez Pinterić
Žalec: Uršič & Lipej
Albert Geiss
St. Jurij: Jakob & Marija Janič
Fran Kartin
Velenje: Karl Tischler
Josef Wutti

Trbovlje: Konsumno društvo
Anton Krammer
Jos. Mahkovec
Janez Müller sen.
Jos. Sporn
Franc Dežman
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Ulrich Lager
Vojnik: Fr. Zottl

